

הלכות תרומות פרק ו

א. תרומה ותרומת מעשר נאכלת לכוהנים בין גדולים בין קטנים, בין זכרים בין נקבות, הם ועבדיהם הפנעניים ובהמתן: שנאמר "וכהן, כי-יקנה נפש קנין כספו" (ויקרא כב, יא). עבד כוהן שברח, ואשת כוהן שמרדה הרי אלו אוכלין.

ב. תרומה של תורה אין אוכל אותה, אלא כוהן מיחס; אבל כוהני חזקה, אוכלין בתרומה שלדבריהן בלבד. ותרומה טהורה בין תרומה גדולה בין תרומת מעשר, בין של תורה בין שלדבריהן אינה נתנת אלא לכוהן תלמיד חכמים: מפני שאסור לאכל תרומה טמאה, וכל עמי הארץ בחזקת טמאה. לפיכך נותן תרומה טמאה, לכל כוהן שירצה.

ג. ישראלית שנשאת לכוהן, אפלו קטנה בת שלוש שנים ויום אחד תאכל בתרומה וחוזה ושוק; ודין תורה שתאכל משנתארסה, שהרי היא קנינו. אבל אסרו חכמים שתאכל, עד שתכנס לחפה: גזרה שמא תאכיל תרומה לאביה ולאחיה, כשהיא ארוסה בבית אביה.

ד. חרשת ושוטה שנשאת לכוהן אינה אוכלת בתרומה, אפלו השיאה אביה: גזרה שמא ישא חרש כוהן לחרשת, ויאכיל אותה; לפיכך גזרו שלא תאכל חרשת בת ישראל, כלל.

ה. הזר אסור לאכל תרומות, שנאמר "וכל-זר, לא-יאכל קדש" (ויקרא כב, י) אפלו היה תושב כוהן, או שכירו: תושב זה שכיר עולם, ושכיר זה שכיר שנים; ועבד עברי, הרי הוא כתושב. וכוהנת אשת הזר, הרי היא כזר שנאמר "וכל-זר", בין הוא בין אשתו.

ו. זר שאכל תרומה בזדון בין שהיה טמא בין שהיה טהור, בין שאכל תרומה טהורה בין שאכל טמאה חייב מיתה בידי שמים, שנאמר "ומתו בו, כי יחללהו" (ויקרא כב, ט). ולוקה על אכילתה; ואינו משלם דמי שאכל, שאינו לוקה ומשלם. ואם אכל בשגגה מוסיף חמש, שנאמר "ואיש, כי-יאכל קדש בשגגה ויסף חמשיתו . . ." (ויקרא כב, יד). "ובת-כהן כי תהיה, לאיש זר: היא, בתרומת הקדשים לא תאכל" (ויקרא כב, יב), שני ענינים בלאו זה: שאם תבעל לאסור לה ותעשה זונה או חללה, כמו שבארנו בהלכות אסורי ביאה הרי היא אסורה לאכל בתרומות לעולם כדין כל חלל, שהחלל כזר לכל דבר; ושם תנשא לישראל הרי היא אסורה לאכל במורם מן הקדשים שהוא חוזה ושוק לעולם, אף על פי שגרשה או מת.

ז. אבל התרומות אוכלת אחר שגרשה הישראלי או מת, אם לא הניח ממנה בן: שנאמר "ובת-כהן כי תהיה אלמנה וגרושה, וזרע אין לה . . . מלחם אביה תאכל" (ויקרא כב, יג). מפני השמועה למדו "מלחם", ולא כל לחם: חוזרת היא לתרומה, ואינה חוזרת לחוזה ושוק.

ח. ולא הכוהנת בלבד, אלא אפלו לוייה וישראלית שנבעלה לאסור לה הואיל ונעשת זונה אסורה לאכל בתרומה לעולם, ואף על פי שיש לה זרע מכוהן. לפיכך השבוייה אינה אוכלת בתרומה, ואף על פי שהיא אומרת טהורה אני; וכל שבוייה שנאמנת לומר טהורה אני או שיש לה עד כדי שתהיה מתרת

לבעלה, הרי זו אוכלת בתרומה. והנרבעת לבהמה לא נפסלה
מן הכהנה, ואוכלת.

ז. ישראלית שיש לה זרע מכוהן, אוכלת בשביל בנה בין
זכרים בין נקבות, ואפלו טמטום ואנדרגינוס, ואפלו זרע הזרע
עד סוף העולם: שנאמר "וזרע אין לה" (ויקרא כב, יג); כשם
שזרע ישראל מכוהנת פוסל אותה כך זרע כוהן מישראלית
מאכיל אותה, ואף על פי שהוא זרע פסול.

י. פיצד: בת ישראל שנשאת לכוהן, או כוהנת לישראל,
וילדה ממנו בת, ובא על הבת מי שהוא ערוה עליה או שנשאת
לממזר, ומתה הבת, והרי הממזר קיים היתה אם אמו בת ישראל
לכוהן, תאכל בתרומה; בת כוהן לישראל, לא תאכל בתרומה.
הנה למדת שהיא אוכלת בשביל זרעה, ואף על פי שאותו הזרע
פסול ואפלו ישראל אינו; ואין צריך לומר שאם היתה לה בת
מכוהן, אף על פי שהבת נשואה לישראל, ואפלו נתחללה הרי
אמה אוכלת בשביל הבת הפסולה.

יא. פיוצא בו הכוהנת שאינה אוכלת מפני זרעה שמישראל,
אף על פי שאותו הזרע כוהנים. פיצד: בת כוהן שנשאת
לישראל, וילדה ממנו בת, והלכה הבת ונשאת לכוהן, וילדה
ממנו בן הרי זה ראוי להיות כוהן גדול, מאכיל את אמו, ופוסל
את אם אמו, ואף על פי שמתה אמו; וזאת אומרת לא כבן בתי
כוהן גדול, שהוא פוסלני מן התרומה.

יב. העבד אינו פוסל משום זרע, ואינו מאכיל. פיצד: כוהנת
שנשאת לישראל, או ישראלית שנשאת לכוהן, וילדה ממנו
בן, והלך הבן ונכבש על השפחה, וילדה ממנו עבד, ומת הבן
והרי העבד קיים היתה אם אביו שלעבד זה בת ישראל לכוהן,
לא תאכל בתרומה; היתה בת כוהן לישראל, תאכל: שאין זה
זרע, שהעבדים אין להם יחוס.

יג. בת ישראל שנשאת לכוהן, ומת ולה ממנו בן, וחזרה
ונשאת לישראל לא תאכל בתרומה. מת הישראלי, ולה ממנו
בן לא תאכל בתרומה; מת בנה מישראל, אוכלת בשביל בנה
הראשון.

יד. בת כוהן שנשאת לישראל, ויש לה ממנו בן, וחזרה ונשאת
לכוהן תאכל בתרומה; מת ולה ממנו בן, תאכל בתרומה; מת
בנה מכוהן אסורה לאכל, מפני בנה שמישראל. מת בנה
מישראל חוזרת לבית אביה כנעוריה, ואוכלת בתרומה; ואינה
אוכלת בחזה ושוק.

טו. בת ישראל שנשאת לישראל תחלה, ויש לה ממנו בן,
וחזרה ונשאת לכוהן אוכלת בתרומה; מת ולה ממנו בן אוכלת
בפני בנה האחרון, שהרי הוא מאכילה כמו שהאכילה אביו.